

◦◦◦ *fortsat fra side 15.*

Hvorfor har I ikke teori med i IUP'en?

IUP'en er ikke et teoretisk, men et praktisk værktøj. Det er et værktøj til kursisten, hvor formålet er at få ham/hende til at træne udtale. Når vi fx skal fortælle kursisten om de 6 forskellige udtaleområder vi har med i IUP'en, har vi to muligheder. Vi kan enten vælge at give kursisten en lang og teoretisk uddybning, som kursisten sandsynligvis ikke forstår, eller vi kan vælge at simplificere og forenkle teorien

med det resultat, at kursisten forstår, hvad det er han/hun skal arbejde med, og hvorfor. I IUP'en er kursisten vores modtager, og derfor er al tekst og information tilpasset ham/hende.

Hvor bliver lyd og tekst gemt henne?

Al lyd og tekst bliver gemt på en server "ude i byen", hvilket betyder, at underviser og kursister ikke er bundet til et bestemt computer, når de vil bruge IUP'en. Sproglæreren Søren kan derfor

tage på ferie i Canada, låne en computer, der er online, logge sig ind, skrive og indtale sætninger til sine kursister, og når de logger sig på om morgenen i Danmark, kan de se og høre, hvad Søren har indtalt til dem.

Se det interaktive udtaleprogram på: www.danskabc.dk

Læs mere om virksomheden Dansk e-Learning Center på: www.delc.dk

'Vores fællessprog' – i digital udgave

- Af Gry Clasen, forfatter og underviser, freelancetilknyttet Videnscenter for Integration Annie Nielsen, tidligere underviser/projektleder og redaktør af Vores fællessprog, ejer af konsulentfirmaet Bifrost

Bifrost og Videnscenter for Integration er i gang med at konvertere og digitalisere den kontrastive grammatikserie 'Vores fællessprog – dansk på...tyrkisk, arabisk, serbokroatisk, somalisk, engelsk, fransk, persisk, swahili, vietnamesisk og spansk'.

'Vores fællessprog' i digital udgave består af de 10 bøger, forståelsesspørgsmål på de ti sprog og øvelser på dansk. Den grundlæggende ide, at brugeren skal kunne læse om dansk grammatik på modersmålet, er fastholdt. Derudover kommer det digitale materiale til at rumme en lærervejledning, et minilex og en oversigt over grammatiske betegnelser. Undervisningsmateriale bliver gratis og frit tilgængeligt for alle på www.dansk.nu. Det bliver tilgængeligt i maj 2007. Projektet er støttet af integrationsministeriet.

Alle mennesker har kendskab til mindst ét sprogs struktur og grammatik. Tit ved de det bare ikke. Alle mennesker bruger deres moders-

mål uden at tænke specielt over det – uden at spekulere over regler og strukturer. Ofte bruger et menneske de kendte regler og strukturer bevidst eller ubevidst, når de lærer et nyt sprog.

Kontrastiv grammatik

Annie Nielsen siger: "Som lærer og iagttager af de studerendes sprogindlæring, undrede det mig, at tyrkerne eksempelvis havde så svært ved at lære forholdsord. De forstod meningen af sætningerne, men de havde store vanskeligheder med de små ord. Da jeg fandt ud af at forholdsordene er endelser på tyrkisk, forstod jeg det pludselig. I forhold til iranerne undrede det mig, at de ofte glemte stedordene

i sætningen og ikke kunne forstå, at det var vigtigt at huske dem. Også her lå forklaringen i deres ubevidste viden om modersmålet, hvor ud-sagnsord bøjes i personer, og derfor er stedordene kun nødvendige, hvis man vil fremhæve personen. Og sådan har hvert sprog sine specialiteter."

Hele ideen med at inddrage det kontrastive element er at gøre de studerende bevidste om ligheder og forskelle mellem modersmål og det nye sprog. Dermed opnår de en større sproglig forståelse, der kan lette indlæringen.

'Vores fællessprog' sammenligner det kendte sprog – modersmålet – med det nye ukendte – det danske. Formålet er at afmystificere grammatik og struktur. Det var et bevidst valg kun at fokusere på den mest grundlæggende grammatik og at anvende så få grammatiske betegnelser som muligt, da målgruppen for materialet er begyndere eller mennesker uden teoretisk tilgang til at lære sprog. Alle eksempler er derfor også skrevet 'på let dansk'.

◦◦◦ *fortsætter side 17.*

◦◦◦ *fortsat fra side 16.*

Fleksibilitet i undervisningen

Der stilles stadig større krav om fleksibilitet i undervisningen i dansk som andetsprog. Undervisningen foregår på arbejdspladser, på studieværksteder/lektiecafeer i tilknytning til uddannelsesinstitutioner eller i hjemmet som fjernundervisning. Det er nødvendigt at skabe nye rammer og muligheder for en individualisering af de eksisterende læringstilbud.

E-læring bliver en oplagt mulighed, der kan imødekomme behovet for fleksibel tilrettelæggelse og støtte den enkelte studerendes individuelle læringsstrategier og -planer. Grammatik er et af de områder de studerende med fordel kan arbejde med på computeren og på nettet. Foran computeren kan den enkelte bruger træne i eget tempo, med temaer efter eget valg og på eget sprog. Der er mulighed for at fordybe sig i de områder, den enkelte har særligt brug for at lære. Og hele tiden kan man få tilbagemeldinger på de løste opgaver.

'Vores Fællessprog' er velegnet til individuelle arbejdsformer, da alt er oversat til og sammenlignet med hvert af de ti sprog. Den studerende kan på egen hånd sætte sig ind i grammatikken.

Fra analogt til digitalt materiale

I en klasseundervisning understøtter underviseren læringen ved at

stille spørgsmål til det læste, komme med ekstra eksempler og øvelser til anvendelse og træning af det indlærte. Da 'Vores fællessprog' blev udviklet, var det som en grundbog til klasseundervisning. Det har derfor været nødvendigt at tilpasse materialet den digitale læringsituation.

'Vores fællessprog' bliver i den digitale udgave suppleret med forståelsesspørgsmål. Alle forståelsesspørgsmålene er oversat. Muligheden for at svare på forståelsesspørgsmål på modersmålet har afgørende betydning for materialets anvendelighed på et tidligt tidspunkt i sprogindlæringsprocessen. Øvelserne, der er beregnet til træning, er på dansk. I nogle af øvelserne er der indlagt forklarende feedback og ikke blot 'rigtigt' eller 'forkert'. Såvel forståelsesspørgsmål som øvelser er udarbejdet i et program som er selvkontrollerende.

I den digitale udgave af 'Vores fællessprog' har man mulighed for at tilgodese forskellige læringsstile, idet der er mange forskellige øvelsестyper. Digitaliseringen muliggør også formidlingen af store mængder af data og informationer i kraft af en linkorganisering og med link til eksterne kilder. Den studerende søger kun så 'dybt', som vedkommende har behov for.

E-læring er ikke blot til selvstudier, men også velegnet til differentieret klasseundervisning. Til 'Vores fæl-

lessprog' udarbejdes en digital lærervejledning med overvejelser over, hvordan man kan bringe det, de studerende træner på computeren, ind i klasseværelset og vice versa. Lærervejledningen indeholder også sammenligningerne fra alle sprogene ud fra temaerne i bøgerne. Det vil dermed være muligt for læreren at sætte sig ind i ligheder og forskelle inden for et givet grammatisk tema i ti sprog.

For at sikre at materialet er logisk opbygget og let at finde rundt i, er en gruppe sproglærere blevet inddraget til sparring. Teknikere og webdesignere på Videnscenter for Integration står for den tekniske udvikling.

'Vores fællessprog' er beregnet til begynder- og fortsættelniveau. Den er udviklet for mennesker, som ikke nødvendigvis har lært et fremmedsprog før, og derfor er ikke alle tilgangsvinkler og redskaber til indlæring af et fremmedsprog medtaget. Gruppen bag udviklingen af 'Vores fællessprog' valgte kun at tage det grundlæggende og mest nødvendige med.

'Vores fællessprog' blev oprindeligt udviklet som et projekt under Silkeborg Daghøjskole af en gruppe lægfolk med Annie Nielsen som projektleder og redaktør.

VORES FÆLLESSPROG

"Vores fællessprog" bliver lanceret d.8.5. med en introduktionsdag kl. 9.30-15 ved Vifin

» Tilmelding: www.vifin.dk

Der vil være oplæg med Jakob Steensig, Århus Universitet, baggrund og introduktion til materialet, og ikke mindst workshops, hvor alle får mulighed for at prøve det nye e-læringsmateriale. Det er gratis.